

Coen Theelen

Droodle

Het verhaal van een bewaarengel

2022

Beek, Limburg

Copyright © 2022 Coen Theelen

www.cetes.nl

Eerste druk: oktober 2022

Omslag: Coen Theelen

Portretfoto: Harry Schmeits

Opmaak: Harry Schmeits

Redactie: cetes.nl

ISBN 9789079608041

NUR 301

Het boek *De droom van het beeld* is gecategoriseerd onder NUR-code 301. Dat wil zeggen, literaire roman/novelle. Mede daarom berust elke eventuele overeenkomst tussen personages en werkelijke personen op louter toeval.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de schrijver.

*Het wordt zoo donker in mijn droom;
over de landen waait de regen ...
Een mensch, die ging voorbij de wegen,
Ligt aan de laatste zoom.*

*(A. Roland Holst, 'De zwerver en de ziel',
Voorbij de wegen, 1917)*

Inhoud

Het atelier 1	9
De gieterij	13
Anima 1	19
Het atelier 2	21
Don	29
Elvenmuziek	41
Anima 2	53
Op weg	55
Anima 3: <i>Die Stille der Zeit</i>	75
Terugweg: De droom van het kruis	85
Anima 4	107
Lieke	111
Plannen en dromen	121
Erro(r)	129
Anima 5	137
Ook dit nog (Nawoord)	143

Lieke

'Don, heb je koffie?' Lieke belde.

'Lieke! Krijg nou wat!'

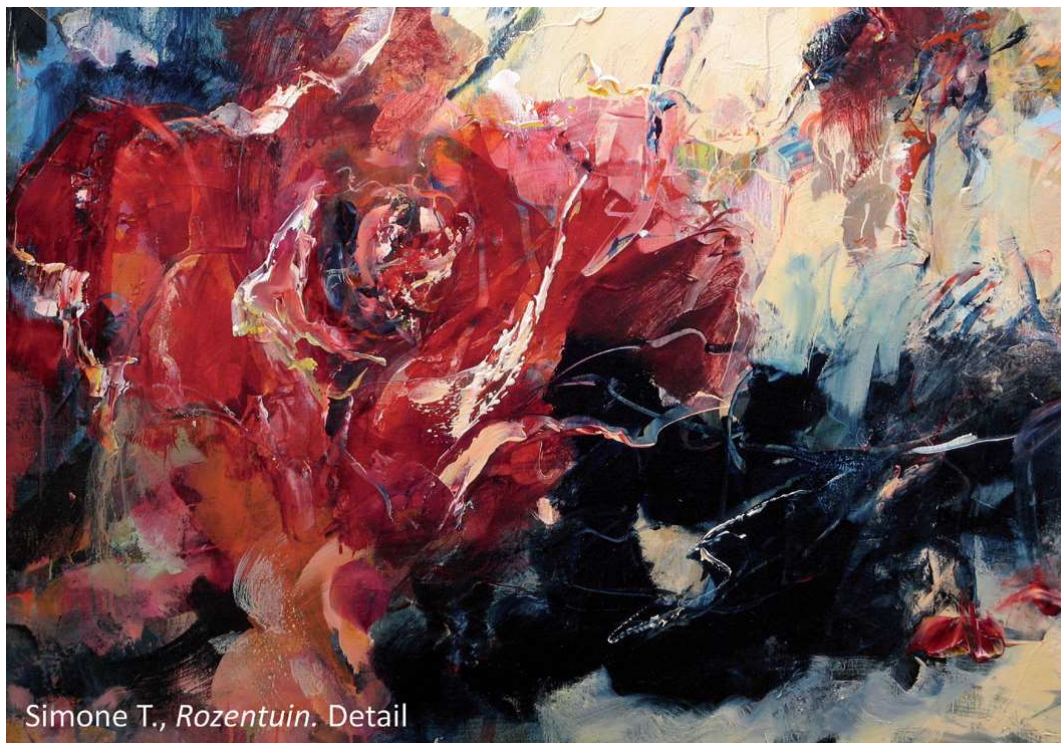
'Ik ben in de buurt en dacht ...'

'Ja, ik snap het. Kom maar.'

'OK. Vijf minuten.'

'Je moet stevig kloppen want de bel is nep.'

Het was een voorjaarsnamiddag tegen het einde van mei. 'Oh, wat een mooie brede hal,' zei ze meteen bij de eerste stap naar binnen. 'En wat een bijzonder schilderij hier!' Je keek bij binnenkomst meteen tegen de linker muur van de hal aan. Don had in de hoek met het venster een schilderij van monumentale afmetingen gehangen, zodat het overdag ook licht van buiten ving. Het mat 2 meter bij 1,20 m hoog.

Simone T., *Rozentuin*. Detail

‘Ja, hè? Is van een verre achternacht van mij. *Rozentuin*.’

‘Bijzonder. Hoe ben je hier bij uitgekomen?’

‘Ik heb het aangekocht toen zij een expositie had in mijn galerie.’

‘Oh ja, natuurlijk. Je hebt er kijk op, Don!’

‘Toen nog wel. Lang geleden.’

‘Vertel er eens wat over, over het schilderij, bedoel ik.’

‘Waarom?’

‘Zomaar. Ik wil wel eens horen wat je over zoiets te vertellen hebt.’

‘Examen?’

‘Nee, zomaar.’

‘Nou. Tja, het pakte me meteen, en ik moet zeggen mijn vrouw toen ook. Het heet *Rozentuin* maar het is een denkbeeldig detail van een rozentuin in de late herfst. De kracht die de voorstelling zo voor het einde van het tuinleven nog uitstraalt en de gedurfde contrasten in kleuren en in licht en donker ervaar ik als adembenemend. En juist dat maakt dat die tuin leeft, dat hij ademt, al is het misschien de laatste seizoensadem. Het schilderij ademt en heeft voor mij daarmee een ziel.’

‘Ja,’ antwoordde Lieke, ogenschijnlijk in gedachten, ‘een ziel.’

‘Wat vind jij dan?’ vroeg Don na een korte stilte.

‘Ik had het niet beter of niet mooier kunnen zeggen, Don. Ik vind daarbij zelf de stilering erg geslaagd. Je zei er al iets over. Zij heeft het zo gedaan dat het bijna abstract wordt, dat het leven in de tuin op de grens tussen concreet en abstract verkeert, tussen leven en dood. Er lijken ver-

borgen ogen in en tussen de rozen te zitten, die je – als je niet oppast – innemen en insluiten.’

Ze keken elkaar met een glimlach van verstandhouding aan. ‘Ik had het niet beter of mooier kunnen zeggen, mevrouw de kunstenares.’

‘Nou, dan is dat gesetteld. Heb je toevallig ook nog een huiskamer of keuken?’

‘Ja, hoor. Van alle hedendaagse gemakken voorzien hier.’

Vanuit de huiskamerdeur viel in de linkerhoek aan de overkant meteen het beeldje op. Ofschoon de afstand toch zo’n acht meter besloeg, pikte het alle licht mee van het grote venster langs zij. En dan was het nu even niet eens zonnig buiten.

‘Aha,’ reageerde Lieke. ‘Daar is ze.’

‘En of. Staat best goed daar, hè?’

‘Perfect.’ Ze wachtte even. ‘Heeft ze eigenlijk een naam?’ vervolgde ze enigszins uitdagend.

‘Ja,’ antwoordde Don. ‘Maar die hou ik voor mezelf, als je het goed vindt. En ik spreek hem ook niet uit. Dan zou het te gek worden.’

‘Daar kan ik me iets bij voorstellen. Jos heeft me iets verteld over jullie reisje naar Waardenburg. Geen gebrek aan gespreksstof gehad, begreep ik.’

‘Nee, maar Jos kan er ook wat van.’

‘Alleen als hij zich op zijn gemak voelt.’

‘Dank je. Dat vat ik op als een compliment. Maar dat gold ook voor mij.’

‘Dit kunstobject is hard en ademt niet, Don. Heeft ze

dan wèl een ziel, denk je?’

Don keek haar verrast aan. ‘Goh, Liek. Goh... Jij weet er meer van, van die zweverige materie. En jouw beelden en andere sculpturen, ademen die, hebben die een ziel?’

‘Dat vraag ik me maar al te vaak af,’ antwoordde ze. ‘Meestal niet, maar soms, soms... dan is er iets.’

‘Ze haalt in mij de verdrongen herinnering naar boven,’ antwoordde Don, ‘aan iemand, waarmee ik heel lang geleden eventjes mijn wezen, mijn ziel, mijn alles deelde zoals ik dat daarna nooit meer zou kunnen. En voor haar was het andersom precies hetzelfde. Jos heeft je daar vast over verteld. In die zin leeft ze, ademt ze, zo je wil, ook al is het misschien allemaal illusie, flauwekul.’

‘Ach, wat maakt het uit. Het ontstaat in ieder geval in je eigen hoofd,’ reageerde Lieke. ‘Ik was in mijn jonge jaren bevoorrecht vanwege mijn uiterlijk. Uiteindelijk heeft me dat meer beschadigd dan dat het me wat opleverde. Dat weerspiegelt zich vanzelf in mijn werk, tenminste het vrije werk; in opdrachten niet of veel minder. En soms ontstaat er een klik met wat ik zelf aan het creëren ben, begrijp je, met wat uit mijn eigen handen en ziel komt. Dan voel ik iets als een wederzijds krachtenveld. Dan kijk ik met wat ik maak als het ware naar mezelf, maar ook ín mezelf.’

‘Ik weet het,’ zei Don. ‘Ik zie dat in veel van je werk, je vrouwelijke faun bijvoorbeeld. Anyway, ga zitten. Koffie of meteen wijn?’

‘Koffie. Kunnen we daarna nóg zien.’

‘Trouwens, je bent nog steeds bevoorrecht.’

Hij zette even later de kopjes en het flesje koffiemelk

neer en ging ook zitten. Ze zwegen een poosje en nipten van de koffie. De namiddagzon kwam kennelijk door de wolken en scheen schuin nu naar binnen. Het beeldje lichte plotseling fel op, vooral vanuit de vergulde armen of vleugels. Lieke leek er wat van te schrikken. 'Ja,' zei ze, 'laat maar weten dat je er bent.'

Don grinnikte. 'Dat bedoel ik,' zei hij.

'Nou, over illusies gesproken,' zei Lieke.

'Had je nog wat leuks te melden?' vroeg hij met een grijns.

'Dank je. Leuk ben jij! Maar dat hèb ik. Herman en ik hebben een nieuw huis gekocht, in het centrum. We gaan boven wonen en beneden komt aan de achterkant mijn atelier en het voormalige winkeldeel wordt mijn galerie.'

'Oh, maar dát is mooi! Kun je je eigen *House of Wonder* maken.'

'Zeker. Het is een heel diep pand, dus ik heb plaats genoeg.'

'Wordt je galerie alleen bestemd voor je eigen werk of ga je combineren met anderen?'

'Ja, daar kan het naartoe groeien, maar eerst zelf beginnen.'

'Wanneer is de opening?'

'Oh, dat kan nog een half jaar duren. Er volgt nog een complete verbouwing. En met de toestanden in de bouw nu, ben ik bang dat we voorlopig nog niet klaar zijn. En we moeten zelfs nog een architect en aannemer vinden.'

'Hou maar rekening met een jaar.'

'Zou goed kunnen.'

‘Ben je daarom komen aanwippen, om dit te vertellen?’

‘Een beetje. Maar ik was de laatste tijd aan het denken dat ik best behoefte begin te hebben aan een mooi kunstboek over mijn werk. Wil je daar eens over denken, de tekstuele aankleding?’

‘Ja, dat wil ik. En ik vermoed dat je zoiets paraat zou willen hebben als je tegen die tijd je nieuwe plek opent.’

‘Juist.’

‘OK. Doen we. We spreken gauw gericht af, bij jou.’

‘Prima, meneer. En dan had ik nog wat.’

‘Was ik al bang voor. Laat maar komen.’

‘Ik heb gedacht over een paar dingen waar je het met Jos over had.’

‘Ja?’

‘Ik had de foto van mevrouw hier nog niet op Instagram gezet of jij belde.’ Lieke keek en knikte terwijl ze sprak met een schuin oog naar het beeld, bijna alsof ze iets vanuit die hoek verwachtte.

‘Juist,’ zei Don.

‘Maar jij weet niet wat daaraan vooraf gegaan is.’

‘Nee, wat dan?’

‘Je weet wel waar ik mijn zogenaamde *doodles* vandaan haal?’

‘Ja, van de vloer in de gieterij.’

‘Precies. Je begrijpt dat daar toevalligheid in zit, maar ook dat verreweg de meeste doodles slechts voor decoratie bestemd zijn en niet voor kunst. En op die manier bewerk ik ze ook zo’n beetje.’

‘Natuurlijk, Lieke. Ik wil er ook niet meer van maken

dan het is. En wat het betekent, is strict voor mij zelf.'

'Nou,' antwoordde Lieke, 'misschien mag je er voorzichtig wel wat meer van maken. Weet je, wat ik je nu zeg, vertel ik maar één keer en mag je niet doorvertellen. Ik vertel dit, omdat ik je vertrouw.'

'Ja?'

'Nou, ik heb namelijk al langer aanwijzingen dat ik toch een soort ontvankelijkheid heb als medium. Ik doe daar niks mee en wil dat ook niet.'

Don zat rustig te luisteren maar was van binnen één en al compos mentis. Toch ging ook zijn blik af en toe onwillekeurig naar het beeld daar in de hoek. Het stond nog onveranderd te 'shinen' in de binnenvallende zon. Alsof het dacht: Ik geloof dat ze het over mij hebben.

'Maar aan jouw droodle kleefde meteen al een aantal aparte kenmerken,' vervolgde Lieke. 'Ik vertel je dat later wel eens in detail want dan moet ik meer aanwijzingen hebben. Tijdens de bewerking ervan ervoer ik een bijzondere connectie met de materie, laat ik het zo noemen. Toch wist ik intuïtief dat ze uiteindelijk niet voor mij bestemd was, dat ik haar moest oppimpen voor iemand anders, die zich vanzelf zou aandienen. Waarschijnlijk een man. Ik was er slechts om haar door te geven. Waarachtig een medium.'

'En ja, hoor!' riep Don vrolijk. *'I'm your man!* Toch maar een wijntje, Lieke-de-pieke?'

'Eentje. Echt, eentje.'

Even later nam Don weer plaats op de bank, en nu nam hij het woord: 'Ik had voor de Kerst een jaar eerder een

paar kleine bronzen engelbewaarders in een Wereldwinkel gekocht voor mijn kinderen en die van Lott. Als een vadergebaar. Nu diende deze prachtige engel van jou zich vanuit het niets aan, veel groter, mooier en voor mij op een bijzondere lang vergeten manier herkenbaarder. Ook van een proportioneel formaat voor een man op enige leeftijd. Toch?’

Lieke reageerde niet maar keek weer even opzij.

‘Zij kwam mij toe,’ ging hij door. ‘Je moet een beschermengel niet zoeken. Zij komt naar je toe als de tijd er is en in de gedaante van je gedachten en herinneringen, vaak oude verdrongen herinneringen.’

‘Zo is het exact,’ zei Lieke. ‘Maar waar moet zij je tegen beschermen, Don? Je noemt haar immers een beschermengel.’

‘Al sla je me dood, geen idee. Maar het is toch ook maar voor het idee?’

‘Laat ik het hopen,’ verzuchtte Lieke.

‘Huh? Hoe bedoel je?’

‘Tja, hoe zal ik het zeggen. We begeven ons hier op dat gebied dat ver buiten onze vermogens van kennis en weten en moraal ligt, of er misschien zelfs helemaal niet is. Het gebied waar wij niets dan iets van geloof aan kunnen hechten en het interpreteren van verschijnselen die we slechts op grond van suggestie of vermeende ervaring waarnemen.’

‘Daar ben ik het mee eens. Ik bewaar niet zomaar altijd scepsis en relativering.’

‘Dat is op zich heel verstandig, wie weet zelfs een waarborg.’

‘Tegen wat of wie?’

‘Jezelf bijvoorbeeld. Maar je leidt me af.’

‘OK. Ga door.’

‘Waar was ik gebleven? Ja, laat ik het zó zeggen: in de theorie van het mystieke zijn engelen er niet alleen maar om je te beschermen of waarschuwen maar kunnen ze ook een aanwijzing zijn dat je, zeg maar, dicht bij de zoom van het leven bent gekomen, dat je straks wordt gehaald.’

Don bleef even stil, zette grote ogen op en begon even later hard te lachen. ‘Dan gooi ik er nu ter plekke toch nog maar een extra dosis scepsis tegenaan. Hahaha. Maar als jij zelf die engel bent, vind ik het geen probleem, Liek. Ik ga zo met je mee. Hahaha.’

De zon had zich ondertussen van het kamervenster afgekeerd en als je er oog voor had, leek het alsof het beeld zichzelf wat had teruggetrokken naar de relatieve achtergrond.

‘Ach, je hebt gelijk,’ neutraliseerde Lieke haar woorden. ‘Het kwam laatst in me op en ik dacht dat ik je er toch iets over moest zeggen. Als je in ieder geval maar een beetje voorzichtig bent en geen gekke dingen doet.’

‘Dank je, mevrouw. Dat doe ik sowieso niet. Kom, ik schenk nog eentje héél voorzichtig in.’

‘De laatste.’

‘Nu al? Haha.’